

JASMINE WESTERLUND

OLLY DONNERIN
KIEHTOVA ELÄMÄ

WSOY

JASMINE WESTERLUND

OLLY DONNERIN
KIEHTOVA ELÄMÄ

Werner Söderström Osakeyhtiö | Helsinki

© Jasmine Westerlund ja WSOY 2022
Werner Söderström Osakeyhtiö

Kuvaliitteen kuvat Åbo Akademin kuvakokoelmat,
Nicolas Sinebrychoffin kuva Nyländska Jaktklubben r.f.

ISBN 978-951-0-47388-7

Painettu EU:ssa

SISÄLLYS

1	Lippujalappuja	7
2	Kirjepaperien kertomaa	11
3	Matriarkkoja, mesenaatteja ja nautiskelijoita	21
4	Björnholmin saleissa ja puutarhoissa	25
5	Ettei tulisi epämukavuutta – Anna Sinebryhoff	33
6	Nicolaksen karhunhalaus	45
7	Me olemme kaikki muukalaisia ja matkaajia	47
8	Matkalla Dresdeniin	51
9	Oopperaa ja kirjallisuuden klassikoita	55
10	Rakkauskirjeitä	65
11	Tant Mattis	73
12	Sinun Babygirl!	79
13	Syksyinen Brysseli	85
14	Epäitsekästä egoismia	89
15	Sairaskertomus	93
16	Onnen toukokuu	107
17	Pohjoisranta	111
18	Marraskuun loputon harmaus	115
19	Sittenkin kevät!	121
20	Anna Sinebryhoff raportoi sortovuosista	131
21	Dromedaarit ja aavikon hiekka	139

22	Pariisin reitit	145
23	Onhan ihmisellä oltava kartano!	149
24	Elämän suunta muuttuu	157
25	Ensimmäinen maailmansota	165
26	Olly kirjoittaa	173
27	Tantbarn	181
28	Sulkeutuvan maailman porteilla	189
29	Varojen salliessa Dornachiin	195
30	Kuoleman ruhtinas	201
31	Kesäparatiisi	207
32	Viljapellot ja navetat	211
33	Edistymistä ja elämäniloa	219
34	Hotel Splendide	225
35	Sodan uhka	229
36	Toinen maailmansota	233
37	Kylpylähotellin ruokasalissa	237
38	Muuttolintujen lähtö	245
39	Suvun rahat	249
40	Vanhuus ja kuolema	253
	Lopuksi	263
	Lähteet	271

1

LIPPUJALAPPUJA

Kun alan kirjoittaa Olga Donnerista, Ollysta, oletan, että joudun keksimään melkein kaiken. Aloitan arkistoista Dornachista ja Arlesheimista, Sveitsistä, eivätkä ne tarjoa paljon vastauksia etsijälle. Ehkä kirjoitan romaanin, ajattelen. Tiedänhän sentään syntymä- ja kuolinajat (1881, 1956), Sinebrychoffien panimosuvun taustaa, lukuisia Ollyn kirjoittamia romaaneja ja näytelmiä. Tiedän avioliiton Uno Donnerin kanssa ja että pariskunta matkusteli paljon. Voin kuljeskella joissain Ollylle tutuissa paikoissa, ottaa valokuvia, kuvitella. Tiedän kiinnostuksen antroposofiaan ja jotain yhteiskunnallisesta toiminnasta, jota Olly harjoitti.

Sitten saan käsiini jokin aika sitten avatut Donnerien arkistot Åbo Akademiassa. Niitä on hyllymetreittäin. Yhtäkkiä ongelma ei olekaan aineiston vähäisyys vaan sen henkeäsalpaava määrä. On kirjeitä, muistiinpanoja, kuitteja, pohjapiirroksia. On postikortteja, lippusia, ruokalistoja ja sähköitä.

Pienessä kirjekuoressa on suljettuna kolmiulotteinen laivanmallinen kortti, jonka purjeet aukeavat ylpeästi yhä, jonka värit ovat edelleen kirkkaat. Onnea, äiti!

Sinettilakka rapisee syliini, mutta joulukorttien silkkinauhat ovat vielä kirkkaanpunaisia. Näen valokuvat yhtä uusina kuin Olly ne näki ottaessaan ne esiin kirjekuoresta: lapsi on syntynyt, katsokaa pienokaista! Äiti hymyilee hämmentyneenä. Hyvää joulua, tässä me olemme koko perhe olohuoneessa, lapset eivät oikein jaksaisi poseerata. Istukaa nyt paikoillanne, että saadaan tarkka kuva! Minä avaan itselleni ennennäkemätöntä postia säkillisiä päivässä, syliini tulvii kirjeitä, pääsiäiskortteja, muistilappuja, tilikirjoja, palkkakuitteja. Löpikuultavalle servettipaperille on kirjoitettu mustekynällä runo kahvinjuomisen iloista. Tuskin uskallan hengittää, kun taitan auki ohuenohutta paperia.

Ollyn ja Unon saamat hääsähkeet vuodelta 1900 ja Annan ja Nicolaksen hääonnittelut vuodelta 1878 ajastaan pudonneina, samoihin mappeihin kerrostuneina. 22 vuotta häiden välissä muuttuu muutamaksi kymmeneksi sentiksi, paperiksi, pahviksi. Sanomalehtileikkeet ovat hiutuneet niin, etteivät tahdo kestää avaamista, mutta millimetripaperi, jolle Uno on tehnyt pohjapiirroksia, on kuin eilen viikattu.

Ollyn serkku Marcus muuttuu nuoresta pojasta 70-vuotiaaksi vanhukseksi, vaikka minä vain vaihdan kirjeestä seuraavaan. Edellisessä hän kertoo hauskaista retkestä, jolla oli mukana tyttöjäkin, seuraavassa hän kiittää juhlapäivän onnittelusta – nyt ei olla nautittu virvokkeita, joita varmasti kului nuoruudessa Dresdenissä, vaan pöytään on katettu kakkuja ja pikkuleipiä. Parikymppisen Marcuksen suurin huoli ovat tylsät sunnuntaitapaamiset Dresdenin tuttujen kanssa – seuraavassa kirjeessä kärsitään iskiaksesta.

Sinivuokot on poimittu Helsingissä viisi päivää vaille 119 vuotta sitten. Ne saavat minut melkein itkemään. Kuinka monta kertaa näiden vuosien aikana kukat samassa paikassa

ovat nousseet maasta, kukoistaneet, kuihtuneet, muuttuneet mullaksi? Silti kukkien varret ovat nukkauset teipinpalan alla ja tutunmuotoisissa lehdissä on suonet näkyvissä. Punainen narunpötkä ei ole menettänyt väriään. Aika syöksyy suureen kuiluun ja katoaa.

Tämä omituinen Januksen pään kääntely. Kun Ollyn äiti kirjoittaa Marcuksesta, joka opiskelee lääketiedettä Münchenissä ja aikoo varmasti valmistua ensi vuonna, voin tarkistaa, että kyllä siinä hummailllessa vielä viisi vuotta kului.

Hääkuvat ovat iloisia, kuten kuvat Ollyn serkun Greta Kjöllerefeldtin häistä Alppilan ravintolassa toukokuussa 1902. Minä kuitenkin tiedän, miten vähän aikaa joidenkin onni tulee kestäämään. Siinä Gretan isä Emil nyt istuu morsiusparia vastapäätä tyytyväisenä. Minä ajattelen, että olipa onni, että hän ehti häihin, vajaan kahden vuoden päästä hän on kuollut. Morsiamen toisella puolella istuva Anna Kjöllerefeldt sen sijaan elää vielä melkein 40 vuotta miehensä jälkeen, eikä hänellä ole siitä aavistustakaan, kun hän siinä istuu vaaleanharmaassa leningissään, valkoisia kukkia hatussaan.

Kirjeiden lukeminen muuttaa paperin hengittäviksi ihmiksi, kivuliaan eläviksi. Vanhoista sanomalehtiartikkeleista, fraktuuran ja musteen seasta, nousee ihmisiä, jotka nauravat, tanssivat, soittavat pianoa – ja kuolevat.

Olly muuttuu nuoresta tytöstä vakaaksi keski-ikäiseksi, joka kyselee lasten ja lastenlasten kuulumiset ja serkun terveydentilaa, ja sitten hauraaksi vanhukseksi, joka pelkää, anelee apua. Aika kerrostuu kuin haitari, kaikki kirjeet, dokumentit, laskut ja reseptit kieppuvat pyörteenä, samaan mappiin mahduttavat yhden ihmisen häät ja hautajaiset.

Minun tehtäväni on saada sivut taas hengittämään, antaa niille tilaa, avata aika viuhkaksi.

2

KIRJEPAPERIEN KERTOMAA

RÅDET

*Vi taga icke rådet
när oss rådet bjudes
rådet att vara
blott som fåglar äro
ej fästa oss, ej binda oss vid tingen,
Ej mera en de.
Blott för att hvila vingen
en stund
under vår liftidsrund.*

OLLY DONNER, KOKOELMASTA MÄNNISKOVÅG, 1917*

* Emme uskoa neuvoa / Kun sellaisen saamme: / Neuvoa olla / Kuten linnut / Kiinnittämättä itseämme, sitomatta itseämme asioihin, / Ei enempää kuin linnutkaan.
/ Vain lepuuttaa siipiä / Hetken / Elämänaikamme kierrossa (suomennos JW)

Ollyn runon mukaan ihmiset eivät osaa noudattaa neuvoa ja olla kuin linnut, sitomatta itseään, vain hetkittäin jossain leväten. Voisin kyllä väittää, että Ollyn lähipiiri koostuu melkoisista muuttolinnuista, joista keveimmät siivet on juuri Ollylla ja Unolla.

Ollyn kirjeiden avulla voisi helposti koota näyttelyn vuosisadan alun keskieurooppalaisten ja tukholmalaisten hotellien kirjepapereista. Nykyisten hotellien nimelliset kirjepaperit eivät riittäisi Ollylle kuin päiväksi. Ollylla on tapana kirjoittaa paperiarkki täyteen varsin omintakeisessa järjestyksessä: ensin logolla varustettu sivu, sitten kahtia taitetun arkin toinen ulkopuoli, sitten sisäsivut. Kun Ollyn kirjeitä tottuu lukemaan, järjestys alkaa vaikuttaa itsestään selvältä.

Vuosien mittaan Ollyn huolellinen pikkutyttö kauno vaihtuu aikuisen naisen lennokkaaksi käsilakiksi – toisin kuin esimerkiksi äitinsä, Olly ei juuri piittaa riveistä. Kullekin sivulle piirtyy joitakin ilmavia rivejä, sanoilla on tilaa hengittää. Olly kirjoittaa lähes aina mustalla musteella.

Hyvin pitkään Olly kirjoittaa itsestään aina kolmannessa persoonassa. Ehkä se liittyy itsekasvatukseen: kun katselee itseään ulkopuolelta, on helpompaa kommentoida omia tunteenpurkauksiaan ja tunteiden hillitsemisen yrityksiään. On helpompaa kestää ikävää, vieraita paikkoja, tuntemattomia kasvoja, kun kirjoittaa itsensä ikään kuin yhdeksi hahmoksi hahmojen sekaan: karikatyyriksi, sivustakatsojaksi, kasvatusobjektiksi, jonka edistymistä tarkkaillaan tiukasti.

Donnerien lähipiiri matkustaa jo 1800-luvun puolella ahkerasti. Suomalainen yläluokka ja vauras keskiluokka matkustavat tuolloin muutenkin enenevässä määrin. Suomesta matkustetaan erityisesti Keski-Eurooppaan grand tour -matkojen hengessä, ja sittemmin esimerkiksi kylpyläkaupunkeihin.

Höyrylaivojen ja rautateiden läpimurto nopeuttaa matkan-
tekoa huomattavasti – jo ennen 1800-luvun puoliväliä Suo-
mestakin pääsee jatkamaan matkaa höyrylaivan kyydissä.
Manner-Euroopan puolelle päästyä matka jatkuu kätevästi
junan kyydissä. Donnerien aikaan junat ja höyrylaivat ovat jo
arkipäivää, mutta matkustaminen sinänsä on edelleen lähinnä
varakkaiden huvia – heitäkin toki Suomessa riittää.

Joku sukulaisista tai tuttavista on milloin Dresdenissä, mil-
loin Wiesbadenissa, milloin Sveitsissä nauttimassa vuoristo-
ilmasta. Erityisesti Dresden ja Wiesbaden ovat Ollyn lähipiirin
– ja kenties laajemminkin Helsingin yläluokan – suosiossa.

S/S Storfursten ja *S/S Linnea* kulkevat Suomesta Lyypeke-
kiin säännöllisin vuoroin, ja Tukholman kauttakkin pääsee
mantereelle. Äiti ja tantus Mattis saattavat Ollya Dresdeniin,
ja kun Olly on palaamassa Suomeen vuonna 1898, on mie-
tinnässä useitakin henkilöitä, joiden seurassa tämä voisi pa-
lata. Äiti ja tantus muistelevat Keski-Euroopan kaupunkeja,
kuten Dresdeniä ja Wieniä, niissä näkemiään oopperoita ja
tapaamiaan ihmisiä.

Kun Ollyn äiti, setä Emil Kjöllnerfeldt ja faster Anna Kjöl-
nerfeldt saattavat Ollya ja tämän serkkua Gretaa Dresdeniin,
vanhemmat jäävät kylpemään Reinin tuntumaan, Neuenah-
riin. 1903 tantus ja äiti taas kohtaavat Nervissä, Italiassa ete-
lästä saapuvat Ollyn ja Unon, ja jatkavat kylpemistä Lucer-
nessa, Italiassa. Siellä he tapaavat pikaisesti myös Lausanneen
suuntaavat moster-Sofian ja tämän tyttären Eva Mannerhei-
min, ja sattumalta myös Ollyn sedän Paulin ja tämän vaimon
Fannyn, vaikka matkareittejä ei ole tullut sen tarkemmin jaet-
tua sukulaisten kesken.

Paras tietolähde Donnerien kiihkeän Euroopan-reitin seu-
raamiseen ovat Ollyn äidin Annan kirjeet, sillä Anna kirjoittaa

Ollylle läpi elämänsä aina, kun tytär on ulkomailla ilman häntä, eli lähes koko ajan. Normaalisti kirje lähtee Ollylle viikon välein. Usein Anna myös listaa kirjoittamansa kirjeet, joten on helppo tarkistaa, onko johonkin jäänyt aukkoja. Anna myös kiittää saamistaan sähkeistä, jotka taas auttavat minua naulamaan Donnerit maailmankartalle varsin tarkasti. Kiitos, Anna!

Donnerien posti käännetään aina kulloiseenkin osoitteeseen, ja olivatpa he sitten Aixissa tai Lausannessa, *Hufvudstadsbladetin* avulla he pysyvät perillä myös kotimaan asioista, siitä äiti pitää huolen.

Tekstiviestejä ja sähköposteja ei ole, mutta sähkeen sykäykset kulkevat nopeasti mannerten ja merien yli ja tärkein saadaan kerrottua: onnellisesti perillä. Puhelimet pärisevät, ja pian koko suku ja tuttavapiiri tietää, kuka on tullut minnekin, ja kaikki voivat nukkua yönsä hyvin.

Sota-aika laittaa kuitenkin postinkulun sekaisin, ja ensimmäisen maailmansodan vuodet 1914–1917 harpotaan yli harvoin kirjein, niitä on ehkä 1–2 kuukaudessa. Postin kulku on tuolloin hyvin hidasta, jo postin matka Ruotsista Suomeen kestää kahdesta kolmeen viikkoa. Perille päässeissä kirjeissä on sotasensuurin violetteja ja punaisia hailakoita leimoja.

1900-luvun alussa Donnerit matkustavat kiihkeästi, kohteina ovat eurooppalaiset suurkaupungit, Afrikkaan asti matkataan muutaman kerran. Sota-ajan hiljaiselon jälkeen vuorossa ovat Dornach ja Arlesheim, mutta myös Vevey, Stuttgart ja Berliini. 1930-luvun alku on rauhallista kotonaolon aikaa, mutta talvesta 1936 lähtien Donnerit ovat taas tuttu näky Nizzassa, Grassessa ja Aix-les-Bainsissa.

Donnerien matkusteleavassa elämässä ikuinen kysymys on se, missä he tällä kertaa majailevat, tulevatko kirjeet perille, minne ne pitäisi osoittaa? Ovatko Donnerit jo lähteneet

Lontoosta, ovatko vielä Tukholmassa, missä osoitteessa ovat Suomessa? Viipyvätkö kauankin Pariisissa, koukkaavatko Nizzan kautta? Onneksi kaikki Ollyn ystävät eivät ole postin varassa, vaan esimerkiksi ruotsalainen antroposofi Anna Ljungqvist ottaa usein Ollyyn yhteyttä meditaation kautta. Ollyn läsnäolon tuntu ilahduttaa ja tyynnyttää, vaikka Olly itse olisi merten takana, tietämättömissä. Myös unien maassa voi kohdata toisen; antroposofisille ystäville unet eivät ole oman tajunnan heijastusta, vaan todellista yhdessäoloa ja kommunikointia toisen kanssa.

1920-luvun kirjeenvaihdosta hahmottuu ennen kaikkea antroposofiystävien matkakartta, joka kiertyy Dornachin ympärille, mutta ulottuu sieltä Berliiniin, Stuttgartiin, ja moneen muuhun Euroopan kaupunkiin, joissa Steiner pitää luentojaan. Ja tavataanhan antroposofiystäviä niin Tukholmassa kuin Rivierallakin. Luentoja ”poikkeusajan” lisäksi pitää rakentaa arkista seuratyöskentelyä, ja välillä täytyy vain levätä ja lepuuttaa ruumista ja sielua kaikkine osineen.

1930-luku tuo mukanaan lisääntyvät autot ja nuoriksi aikuisiksi kasvaneet sukulaiset. Kun tarkentaa katseensa Euroopan kartalle, joku Donnereista, Kjöllerrfeldteistä, Wahlenbergeistä tai Sinebrychoffeista on aina menossa johonkin suuntaan autolla, junalla, laivalla tai lentokoneella. Tuolla ajelle vauhdikkaasti kohti Englantia Wolfgang, tuolla kolistelevat Pariisista lähteneessä yöjunassa Mariette ja Hans, kun taas Ossi ja Vie istuvat laivassa matkalla Suomeen. Nyt Mariette ja Fred nauttivat yöllisestä matkasta Rivieralle, tuolla he nappaavat mukaansa Valentinen. Wolfgang pysähtyy Tukholmassa matkalla poikamiesboksiinsa Turussa.

Välillä nämä villisti huristavat ja kolisevat pisteet, jotkin niistä, sattuvat samaan paikkaan yhtä aikaa. Tavataan

Donnerien hotellissa Lausannessa tai Aix-les-Bainsissa, ehditään nopeasti lounastaa Tukholmassa, tehdään yhteinen automatka Etelä-Ranskassa. Tukholmassa on luontevaa tavata, koska sitä kautta on usein matkustettava Suomesta Keski-Eurooppaan. Muita yleisiä risteyskohtia ovat Kööpenhamina ja Pariisi. Toisaalta Ollyn ja Unon tavoittaa helpoiten Lausannesta tai Aix-les-Bainsista – siellä he pysyvät useita viikkojakin paikallaan Unon ottaessa kylpyjä tai käydessä hammaslääkärillä. Yhtä kaikki, jossain Euroopan kolkassa tapaaminen onnistuu aina. Ainakaan Ollylla ja Unolla ei ole tiukkoja aikatauluja, joten sukulaisten tai tuttavien saapuessa oli viipymistä milloin missäkin kaupungissa usein mahdollista jatkaa muutamalla päivällä. Jos taas ei huvita tavata sukulaisia, on helppo todeta: ”Oh, ehdimmekin jo lähteä.” Naiset eivät voi matkustaa yksin, joten jonkin verran säättämistä on matkaseuran löytämisessä. Ollyn serkku Greta Hornborg lähtee matkaan, kun hänen puolisonsa Axel matkustaa lääketieteen kongressiin Berliiniin. Sieltä on kätevää koudata Pariisiin ja hakea Suomeen Gretan sisko Dari.

Joulukuussa 2017 syliini vyöryvät Donnerien kuvakoelmat. Kun tähän asti olen nähnyt Ollysta alle viisi kuvaa, näen niitä nyt kymmeniä. Donnerit ottivat laatikoittain ja albumeittain kuvia taloista, pihoista, kukkapenkeistä ja lemmikeistä aikana, jona suurin osa ihmisistä Suomessa ei omistanut kameraa ja sukualbumeista löytyy korkeintaan muutama ryhmäkuva väestä seisomassa pellonlaidalla. Olly osti ensimmäisen oman kameransa 1898, kun hän opiskeli Dresdenissä. Tuolloin äiti epäili hänen kuvaustaitojaan, mutta totesi, että olisi hauska nähdä kuvia Ollyn elämästä ja tyttärelle itselleenkin jäisi mukavia muistoja. Myöhemmin Donnerit ottivat kuvia erityisesti avioliiton alkuvuosina, ainakin Belaggiosta,

Interlakenista, Bad Kreuznachista, Lucernesta ja Bournemouthisista. On vuoria, alppimajoja, rantatyrskyjä. Vuosien 1903 ja 1907 Egyptin-kuvat turbaanipäisine miehineen ja hunnuttettuine naisineen olisivat mielenkiintoinen aineisto vaikkapa turismin, toiseuden tai orientalismin tutkimuksen kannalta. 1910-luvulta on huomattava määrä kuvia Beatebergin kartanosta Ruotsista. 1920-luvun lopulta löytyy taas kuvia, tällä kertaa Grantorpin kesähuvilasta Karjaalta, ja 1940-luvulta Gerknäsin kartanosta, erityisesti lasten teatteriesityksistä. Sinebrychoffien Björnholmin kesähuvilasta on paljon kuvia vuosien varrelta. Valotuksellisista syistä melkein kaikki kuvat ovat ulkokuvia, ja joitain paikkamerkintöjä lukuun ottamatta vailla tietoja kuvissa olevista henkilöistä tai kuvan ajankohdasta – ne on mahdollista sijoittaa ajallisesti vain Donnerien kulloistenkin matkojen perusteella. Ainoat kuvat Dornachista ovat Rudolf Steinerin viralliset potretit ja kuvat Sveitsin Dornachissa sijaitsevan antroposofian päämajan, Goetheanumin, – sekä ensimmäisen että toisen – rakentamisesta, nämäkin todennäköisesti jotakin virallista kuvasarjaa. Antroposofian kohdalla niin tekstit kuin kuvatkin vaikenivat yhteisesti.

Kuvat ovat mustavalkoisia ja pysähtyneitä, mutta elämä ei ollut sellaista. Juuri ennen kuvanottoa tuulenpuuska on ehkä viedä Ollyn valtavan hatun, kuvanoton jälkeen bernhardilainen Barry kenties haukahtaa kumeasti. Björnholmin kuvissa taustalla loiskuu ja tuoksuu meri, lokit kirkuvat. Kalliolle katetuilla piknik-herkuilla on maku ja tuoksu, ihmisissä tuoksuu saippua, tupakka, voi, hajuvesi ja iho.

Niin, voisinpa tuntea Ollyn hajuveden tuoksun! Ollyn ystävä Ulla Bjerne kirjoittaa tuntevansa Ollyn, kun pirs-kottaa ylleen tämän hajuveden. Nyt ei ole olemassa sellaista

rahasummaa, joka palauttaisi minulle Ollyn tuoksun. Ehkä hän käytti kölninvettä, sehän oli tunnettu ja arvostettu Euroopassa jo 1700-luvulla?

Ehkä Olly tuoksui bergamotilta, rosmariinilta, lentokoneen lämpimiltä pyyhkeiltä, Kölnin ostoskatujen kiireisiltä rouvilta? Tai ehkä hän osti hajuvetensä pariskunnalle niin tutusta Ranskan Grassesta, jonne oli perustettu suuri hajuvesitehdas jo paljon ennen hänen syntymäänsä? Ehkä Olly pirsskotti ylleen jotain Provencen kukkaistuoksua, mimosaa, jasmiinia tai ruusua?

Vaikka minulla on käytössäni valtavasti kuvia ja kirjeitä, kokonaisuudesta ei tule ehjää. Väliin jää utua, tyhjyyttä, kuiskauksia, joita tuskin kuulee.

Silloinkin, kun Olly kirjoittaa ihmisille, jotka ovat hänen hengenheimolaisiaan, hän tuntuu jäävän tietyn etäisyyden päähän. Usein tämä tietenkin johtuu siitä, että minulla on useimmiten luettavana vain Ollyn saamat kirjeet, ei hänen lähettämiään – ne ovat karanneet maailmalle. Silti en voi välttyä tunteelta, että Olly ei päästänyt montakaan ihmistä kovin lähelle – Olly on kaunis, rakastettava, ihmeellinen ja kaukana silloinkin, kun häntä puhutellaan etunimellä (mitä ei tapahdu kovin usein). Rakas, rakas Olly, rakas hyvä Olly, vieras tuntematon Olly, kuka sinä olet? Olly jää piiloon myös niiltä, jotka hänen kirjeitään vastaanottavat. Lähes jokainen heistä toivoo Ollyn kertovan enemmän itsestään, edes jotain. Olly kirjoittaa kyllä pitkiä kirjeitä, mutta kyselee enimmäkseen muiden kuulumisia ja kertoo Unon voinnista, itsensä hän kirjoittaa syrjään, jättää paperin ulkopuolelle.

Ollysta on tallella paljon tietoa, mutta silti huomaan odottavani sitä jotain suurta, ratkaisevaa informaatiota, joka aukaisisi kaiken, saisi lopullisesti ymmärtämään. Odotan,

että saan käsiini oikean avaimen, mutta kirje kirjeeltä käy yhä selvemmäksi, ettei sellaista ole – enhän edes tiedä, mitä suurta totuutta odotan.

Olly on liukas pinta, jolta sanat valuvat pois. Hän on valokuvat, joista ystävät kiittävät, mutta joita minä en koskaan näe. Hän on kuivatut kukat, joita kirjeiden mukana lähetetään, mutta joiden väri ja tuoksu ovat kadonneet. Minä jäljitän himmeää figuuria, joka kesäkuussa 1902 matkustaa junassa Barnetin asemalle, mutta ei hän ole tässä vaunussa, vaikka varmasti ihan äsken oli. Minä kuljen kadulla Pariisissa lokakuussa 1908 ja kuulen askeleiden kaiun rakennusten seinistä, mutta koskaan minä en pääse edelläni kulkevan hahmon vierelle. Minä väritän kuvaa reunoilta lähtien, täytän muiden sanoilla niin, että lopulta keskelle jää valkoinen kohta: Olly.

1900 -luvun alun kuohuva, iloinen Eurooppa: nopeita junia, oopperan katsomoita, parantolaelämää ja Rivieran rantabulevardeja. Jasmine Westerlund rakentaa säilyneen kirjeenvaihdon pohjalta elävän kuvan kirjailija ja kosmopoliitti Olly Donnerista ja suomalaisen yläluokan elämästä.

Olly (Olga) Donner syntyi Sinebrychoffien mahtisukuun ja pieneen maahan Euroopan laidalla, mutta tahtoi jo nuorena kokea enemmän. Hän lähti opiskelemaan Dresdeniin, jossa tutustui tulevaan aviomiehensä Uno Donneriin. Siitä lähtien pariskunnan elämä sijoittui pitkälti eurooppalaisiin loistohotelleihin. Ulkomailla hoidettiin terveyttä, tavattiin ystäviä ja harrastettiin kulttuuria. Jokaisen hotellihuoneen nurkkaan Olly asettui kirjoittamaan näytelmiä, romaaneja ja runoja. Elämä ei kuitenkaan ollut pelkkiä sviittejä ja illalliskutsuja, vaan myös surua, sairauksia ja menetyksiä. Olly etsi elämänsä suurempaa merkitystä ja löysi sen lopulta antroposofiasta.

